

XI. ULUSLARARASI TÜRK SANATI, TARİHİ ve FOLKLORU KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ
KİŞİLERİN ETNO-KÜLTÜREL YÖNTEMLERİNİN OLUŞTURULMASINDA
GELENEKSEL YÖNTEMLERİN ETKİSİ

YANIÖGLO Mariya*
MUTAF Galina**

Her devlet, araç ve genç nesil teknolojiyi kurup, bütün tarihsel gelişim boyunca eğitime, farklı kültürler, milliyetler, etnik gruplar ve dinler temsilcileri toplumun üyeleri, kültürel kimliğini yansıtan eşsiz bir değer odaklı bir yapı, kurdu.

Son on yıldır, etnik değerlere, etnik kültüre, geleneklere olan ilginin yeniden canlanmasıyla, toplum ulusal öz bilinç, ulusal "kökler" arayışına girmiştir.

Bugün yaklaşık 3.000 etnik topluluk, modern insanlık tarafından temsil edilmektedir. Çoğu ülke, ulusal / etnik kültürlerinin korunmasını ve çoğaltılmasını takip eden çok uluslu / çok ırklıdır. Moldova çok etnikli bir ülkedir. Moldova Cumhuriyeti; Moldova'nın, Rusların, Gagavuzların, Bulgarların, Ukraynalıların, Çeklerin, Polonyalıların, Romenlerin, Arnavutların, Türklerin, Yahudilerin, Almanların, Ermenilerin, 50'den fazla ülkenin yaşadığı bir ülkedir [8].

Pedagojik literatürde etnik değerlerin oluşumu ile ilgili problemlerin çalışmaları I. Avram, G.Ü. Etnik değerlerin yeniden canlanma süreçlerinin çelişkili özünün ortaya çıktığı Soldatova, yeni kimlik biçimlerinin oluşumu; RR Nakuhovoy, F.H. Hubiev; Etnik benlik bilincinin oluşumu alanındaki araştırmaların yanı sıra Krysko, I.I. Kaunenko ve diğerleri.

R.R. Etno-değerlerin ve etno-değerlerin etnik değerlerin yönelimleri ile ilgili bir feohovoy, etnik kökene ait değerler olarak belirlenmiştir; bu içeriği, gelenek ve vakıfların korunmasıdır. [2]. V.M.'nin görüşüne göre "ethnos", "kültür", "değer" kavramı. Jashakuyev, toplu olarak ve "etnokültürel değerler" biçiminde, aynı dili konuşan bir grup insanın değeri, kaynağın birliği, yaşam biçimi, ortak gelenekler, gelenekler, nesillerden nesile nakledilen ritüeller.

Etnik değerler evrensel değerlerle aynıdır, aynı zamanda kendi özelliklerine de sahiptirler; bunlar, sosyal yaşam ve doğa olgusuna yansıyan, toplumsal bilincin yansıdığı ve etno-kültürel ve toplumun bir temsilcisi olarak insan için önemini belirleyen ve aynı zamanda bir rehber olarak hizmet eden, çevredeki dünyanın nesnelere sosyal ve etnik tanımlarıdır. İnsanlar arasındaki sosyal ve kültürel ilişkiler alanıdır.

Aynı zamanda, evrensel ve etnik olarak değerli değerler, kültür değerleri ve bireysel olarak önemli değerler vurgulanmalıdır. Anlamlı değerler, bireyin değer yönelimleri haline gelir [9].

Psiko-sosyal literatürde "değer oryantasyonları", bir kişinin stratejik yaşam hedefleri ve ortak dünya görüş oryantasyonu olarak kabul edilen değerlerin zihnindeki bir yansımasıdır. Değer yönelimi sorunu, T.K.'nin çalışmasına ayrılmıştır. Akhoyan, Z.I. Vasilieva, J. Gudeček, M.E. Duranova, A.V. Kiriakova, B.S. Kruglova, S. Chelcea, N. Silistraru, A. Gavreliuc, vs. Bu bilim adamlarının eserlerinde değer yönelimlerinin yorumlanması, vurgunun değerlendirme faaliyetinin uygunluğu üzerinde durduğu anlayışına yakındır [1].

* Doç. Dr., Komrat Devlet Üniversitesi, Gagauzya, Moldova.

** Öğr. Gör., Komrat Devlet Üniversitesi, Gagauzya, Moldova.

XI. ULUSLARARASI TÜRK SANATI, TARİHİ ve FOLKLORU KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ

Değer yönelimlerinde, kişinin oryantasyonu dinamik olarak gerçekleşir, ancak kendilerini, kişinin bilişsel, duyuşsal ve etkinlik odaklı düzleminde gösterirler [10].

Değer yönelimleri, bir değerler sistemi içerisinde tanımlanabilir:

- Kişilerarası ilişkiler alanı;
- "insan doğası" ilişkisinin alanları;
- Kendi "ben" amaçlayan;
- tasarlanmış daha yüksek anlamsal örneklere ve semantik içeriğe [1].

Etnosentralite yönelimleri, hem bireyin sosyal ortamdaki varoluş seviyesinde hem de grubun varoluş seviyesinde kolektif olarak tezahür eder. Her bir değer kategorisi ve bireysel formun değer yönelimleri: bireysel-kişisel değerler (bireysel psikolojik bileşen); grup etnik değerleri (sosyo-psikolojik bileşen); evrensel değerler (sosyokültürel bileşen).

Değer oryantasyon sisteminin sosyo-psikolojik belirleyicileri şunlardır:

- Bireysel-kişisel düzeyde bir içsel faktör olarak bireysel psikolojik, etnik öz-farkındalık;
- Bireyin etno-değer yönelimleri sisteminin, grup seviyesinde bir iç faktör olarak oluşması ve gelişmesi için bir ön koşul olarak yaşamın sosyo-psikolojik koşulları [6].

Bir bireyin değer yönelimleri sistemi, çok çeşitli ve bir değerler sistemi olmakla birlikte, bireyin değer yönelimlerini ve bireyin değerlere yönelimini ayırt etmek gerekir.

Etno-değer oryantasyonlarının yapısında araştırmacılar şunları söylemiştir: Bireyin deneyiminin yoğunlaştığı, gerçeklik bilgisinin temel alındığı, değer oryantasyonlarının oluşumuna katkıda bulunan bilişsel bileşen; Bireyin bu değerler ile olan ilişkisine dair deneyimini ve bu ilişkinin kişisel anlamını tanımlayan bir duygusal bileşen; Davranışsal, ilk iki bileşenin ve yaratıcı bileşenin sonuçlarına dayanmaktadır [2].

Bu bileşenlerin her biri, etno-değer yönelimlerinin özelliklerinin oluşumunda yer alır ve bağımsız bir öneme sahip olabilir. Etnik değer yönelimleri oluşturma sürecinin etkililiğine yönelik kriterler şunları içerir: biçimlenmiş değer oryantasyonlarının sonucu olan etno-değerlerin bilgisi; Etno-değerlerin farklılaşması, değer seçimi yapabilme yeteneği; Etno-değer yönelimlerinin güvenilirliği.

Son yıllarda gözlenen, toplumun krizi, değer boşluğu yaratma, gelenek, kültür, sosyal ilgisizlik, nihilizm ile ilgili olarak ideallerin yitirilmesine, ahlaki, etnik kavramların, manevi değerlerin, bin yılların oluşturduğu davranış modellerin kaybına yol açar. Bu bağlamda, çocuklarla ve gençlerle eğitim çalışmalarını geliştirme gereği daha acildir. Bu bağlamda, en büyük emirlerin uygulanmasında etno-pedagojiye önemli bir rol düşmektedir. Comenius ve K.D. Ushinsky: doğa ve milliyet.

K.D. Ushinsky ana kuralları bugün hala geçerli:

1. "insanların kendi özel karakteristik eğitim sistemi vardır";
2. "insan ruhunda, milliyetin özelliği diğerlerinden daha derindir";
3. "Her bireyin eğitimsel düşünceleri, milliyetle her şeyden çok aşılır" [5, cilt 1, s. 124].

XI. ULUSLARARASI TÜRK SANATI, TARİHİ ve FOLKLORU KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ

Bu bağlamda, Moldovalı bilim adamı N. Silistraru nesilden geçirilen eğitimin halk geleneği, kesinlikle insan hayatının etik temelini oluşturan ahlaki normlar ve değerler olduğunu yazıyor.

Kısaca, aşağıdaki gibi temsil edilebilirler:

Birincisi, gençlerin bu tür ahlaki nitelikleri, özellikle ebeveynler ve yaşlılar için, insanlara karşı derin bir saygı duygusu olarak algılanma arzusu, misafirperverliği;

İkinci olarak, sınırsız sevgi ve çocuğun kişiliği için yetişkinlere saygı gösterilmesi ve bir kural olarak, eğitim yöntemlerinde çocuklar için ağır ceza önlemlerinin yokluğu;

Üçüncüsü, emeğin yaygın kullanımı, çocukları yetiştirmenin en önemli aracı, ebeveynlerinin üretken becerilerinin onlara aktarılması için;

Dördüncü olarak, sözel folklorun, genç erkek ve kızların norm ve davranış kurallarının gelişimine olan etkisi;

Beşinci, gençlerin ahlaki özelliklerinin oluşumunda köylü gelenekleri ve ayinlerin kullanımı [4].

Etnotsennostnyh yönelimleri oluşturma süreci - öğrenme ve içerik malzeme seçiminde olduğu gibi öncelikleri belirleyen faktörleri ve koşulları etkileşim hiyerarşisi ile eğitim süreci ve bu sürecin uygulanmasına yaklaşıyor.

Kültürel kimliğin ve tüm etnik-kültürel grupların özelliklerinin korunması, karşılıklı saygı ve çoğulcu bir topluma katılım olarak görülen çok kültürlülük, gençlerin eğitimi için temel kuralları belirlemektedir. Çok kültürlü bir ortamda eğitim sürecinin etno-kültürel potansiyeli oluşuma odaklanır.

Ulusal bir kültürün taşıyıcısı olarak büyüyen nesil, yerli dil, halk gelenekleri, gelenek, ritüeller, halk sanatı, vb. konularda "Moldova Cumhuriyeti Eğitim Yasası"; genel hükümlerine göre, ulusal kültürün yansıma derecesi, incelenen konuların müfredatının uygunluğunun bir ölçüsü olmalıdır.

N. Silistraru; Moldova'nın asırlık tarihi nedeniyle halkının ve milliyetlerinin geleneksel pedagojik kültür de dâhil olmak üzere eşsiz kültürel anıtlar yarattığını vurguluyor. Halk eğitim sistemi, içeriği, biçimleri ve yöntemleri, Moldova halkının birçok temsilcisinin kişisel yaşam deneyimlerine dayanıyordu. Yüzyıllar boyunca bilimsel olarak genelleştirilmemiş olan deneye dayalı önerilerdi. Moldova Cumhuriyetinde yaşayan etnografların değerleri konusundaki bilimsel araştırmanın analizi ve genellemesi, aşağıdaki ortak değerleri ayırmamızı sağlar: kolektivizm ve bireycilik; gerçekleştirme, kendini gerçekleştirme ve başarı; etkinlik ve iş; verimlilik ve pragmatizm; ahlaki, etik yönelim ve hümanizm; özgürlüğü; olacak; karakter; özgürlük ve yaşam; vatan; malzeme refahı; ölçü ve makulluk; iyimserlik vb. [4, s. 175; a. 53, s. 165].

Etnik-kültürel potansiyeli çok uluslu, çok etnikli bir toplumda etno-değer oryantasyonları oluştururken kullanırken, aşağıdakileri dikkate almak önemlidir:

- Karmaşıklık, çok yönlülük ve çok boyutluluktan dolayı etnik kültür, etnik grupların coğrafyası ile uyuşmaz;
- Yerli kültür her zaman baskın değildir;
- Etnik kültür, başka bir kültürün katı bir karakteristik özelliğini tekrarlamaz;
- Bu sorunun güncel bilgi desteğinin eksikliği [3].

Popüler pedagojinin ve popüler yetiştirmenin ana faktörleri doğa, oyun, kelime, iş, iletişim, gelenek, yaşam, sanat, din, örnek-ideal, kişilikler - semboller,

XI. ULUSLARARASI TÜRK SANATI, TARİHİ ve FOLKLORU KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ

olaylar - sembollerdir. Popüler pedagojide çalışmak özel bir yer kaplar. Geleneksel yetiştirme kültüründe, özverili çalışma için benlik saygısı vardır [5, vol.2].

Gelenekler, insanların ruhani ve ahlaki hayatına dayanır, nesiller arasında örgütlenirler. Ulusal gelenekler (Latin traditio'dan), gündelik bilince, kurallara, normlara, davranış kalıplarına ve insanların iletişim biçimlerine sıkı sıkıya bağlı olan milletin hayatının kurallarıdır.

Gelenekler; insanların yaşamında önemli bir faktördür. Korunmaları, zenginleştirilmesi ve aktarımı olmaksızın toplumun varlığı, gelişmesi imkânsızdır. Gelenekler, toplumsal yaşamın bir unsuru olarak, kendi özelliklerine sahiptirler, bir bütün olarak halk üzerinde yargılanabilirler. Geleneklerin oluşumunda, ritüellerle birlikte kompozisyonlarında yer alan gelenekler tarafından önemli bir yer tutulur. Gelenekler, halkın kültürünü tanımlar ve eğitimin temelini oluşturur.

Gelenekler ve geleneklerin kendine özgü özellikleri vardır: süreklilik; hızı; görsel-duygusal, duygusal karakter; gelenek ve göreneklerin uyumu kamuoyunun gücü ile sağlanır; Halkla ilişkilerin ve ilişkilerin kitlesel düzenlenmesi faktörü olarak hareket eder.

Gelenekler, gelenekler ve ritüeller, ulusların ve milliyetlerin zihinsel yapısının bileşenleridir. Rite - günlük geleneklerin herhangi bir dini düşüncesini somutlaştıran, ritüel veya ritüel tarafından kurulan bir dizi eylem.

Gelenekler - tarihsel olarak insanların yaşam davranışlarının belirli alanlarındaki davranışlarını belirleyen kararlı sosyal normlar ve tutumlar oluşturduklar, aynı zamanda geçmişten miras kalan ve insanlar için alışılmış olan faaliyetlerin toplumsal düzenlenmesini temsil ediyorlar. Gelenekler, hem bireysel üyelerde hem de tüm toplumda katı bir şekilde gözetilmesini gerektiren belirli bir toplumda ya da sosyal grupta genel olarak kabul edilen ve alışılmış bir eylem ve davranış tarzı olarak algılanmaktadır. Geleneklerde geçmişin kalıpları her zaman takip edilir.

Gelenek, belirli bir toplumda ya da insanlarda yeniden üretilen bir kalıplaşmış davranış tarzıdır. Bir makinenin eylem karakterini, yarı otomatik ve herkes için ortak bir hale getirir. Özel ve süper bireysel bir alışkanlık olarak adlandırılabilir. Gelenek, geleneklerden daha dar bir kavramdır, günlük yaşam pratiği ile ritüel veya ritüelden daha fazla ilişkilidir.

Gelenekler aşağıdaki işlevlerle karakterize edilir:

- Bir hayatın kurulması;
- İnsanları günlük kabul edilen standartlara bağlamak;
- Günlük yaşamda davranışların düzenlenmesi;
- Bilinçli doğasını yitirmiş, ancak günlük yaşamın önemini koruyan dinsel ve ahlaki normların oluşumu.

Modern Moldova Cumhuriyeti topraklarında, çağımızdan yüzlerce yıl önce, getto ördeklerinin yaşadığı, esas olarak çiftçilikle uğraşan, aynı zamanda keçiler ve koyunların yetiştirilmesi ile ilgili gelenekler bu güne kadar ortaya çıkmaya başladı. Bunlar, halk müziği, şarkılar, danslar, halk mutfağı, gündelik hayatın objelerini yapmak ve süslemek gibi geleneklerdir.

Pek çok modern gelenek, Ghetto-Dacian kültürünün Yunan, Slav ve Roma kültürleri ile karıştırılmasının sonucudur. Moldovalı düğün gelenekleri, düğünleri, vafizleri, vb. En elverişli olan düğün, kurulan senaryoya göre belirli bir sırayla gerçekleştirilen ritüellerin bir kompleksidir.

XI. ULUSLARARASI TÜRK SANATI, TARİHİ ve FOLKLORU KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ

Düğün töreninde devasa bir rol, danslara verilir: Moldovalı "Băsmăluța", "Hora", "Jocul mare", "Sîrba"; Gagauz "Chora Yeri", yani dans etmeden basit bir koro vb. Birçok gelenek, Ukraynalı düğünlerde - "havlular", "Gagauzes" de - "prosoape" (ulusal süs havlularıyla işlemeli) - "prosoape" ile ilişkilendirilir ", Bir boru şeklindeki şerit şeklinde beyaz yazı kağıdından dikilir, Gagauzların "balina" oynaması gibi, köşeleri Bulgar düğününde "whorls" (fırçalar) ve vazgeçilmez bir rol ile dekore edilmiştir. Ukraynalı düğüne gelinin örgülerinin "ayakkabı bağı" ile eşlik ediyor. Rus düğününün kendi ulusal lezzeti vardır ve buna eşleştirme, gizli toplantı, bekarlık, düğün, düğün bayramı, balayı gibi seremoniler eşlik eder. Düğünler (Bulgar, Gagavuz, Moldovalı, Rusça, Ukraynaca) sağlam geleneklerdir, nesilden nesile aktarılan ve bir aile oluşturan çoğu genç, farklı milletlerden temsilciler olduğu için, geleneklerin bir araya gelmesi, bazen de etnik-değer yönelimlerinin oluşumu bile karmaşık ve uzun, sürekli ve sonsuz olarak nitelendirilebilir.

Etno-değer oryantasyonlarının oluşum süreci, tüm sosyal faktörlerin etkisini dikkate almanın önemli olduğu organizasyonda, pedagojik, kişisel-odaklı ve faaliyete dayalı yaklaşımlara dayanan pedagojik kontrollü bir süreçtir. Etno-değer oryantasyonlarının oluşumu süreci karmaşık ve uzun, sürekli ve sonsuz olarak karakterize edilebilir.

LİTERATÜR

1. Meglinskaya L.V. Kültürlerarası değer oryantasyonu, çocuğun gelişiminin bireysel yörüngesi. - M: Prometheus. 2009.- C. 229.
2. Nakokhova R.R. Süreçte etno-değer yönelimlerinin dinamikleri Karaçay öğrencilerin yeni bir sosyo-kültürel ortamda uyarlanması. -Petersburg: Peter, 2008.
3. Poshtareva T.V. Etnokültürel yetkinliğin oluşumu. Pedagoji. 2005, No. 3, S.35-42.
4. Silistraru NV Bilimsel anlamda Moldovaların etno-pedagojisi pedagoji. - Kişinev. 1997- P.188.
5. Ushinsky K.D. Yerli kelime. Toplanan Çalışmalar: 2 t. - M.: Eğitim, 1948 - S. 557.
6. Yadov V.A. Sosyal ve sosyal-psikolojik mekanizmalarBireyin sosyal kimliğinin oluşumu. - Moskova: Rusya Dünyası, 32007 - 12.
7. Baciu S. Ethnopedagogical Müfredat Perspektifleri. Unutulmuş değerler arayışı. Kişinev: Unvers Pedagojik, 2007. 104 s.
8. Capelle V. Ulusal Gelenekler. Kişinev: Evrica, 1998.
9. İanioglo M. İddialı İletişim Yetkinliği - Önemli Durum Etkili İletişim ve İletişim // Pedagojik kullanıcılar. 2013, hayır. 2 (38), s.13-20
10. Silistrar N. Ethnopedagogy. Kişinev: ABD'nin Editoryal Merkezi, 2003. 267 s.